

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. VIII-500 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1682
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO
346 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1683**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. SV-S-540 1.5 papunktį bei Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. birželio 8 d. sprendimo Nr. SV-S-555 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 (toliau – įstatymo projektas Nr. XIVP-1682) tikslui – užkardyti pasikartojantį žiaurų elgesį su gyvūnais, įvesti draudimą laikyti gyvūnus asmenims, kurie žiauriai elgėsi su gyvūnais, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

1.1. Manytina, kad įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 deklaruojamus tikslus galima pasiekti nekeičiant Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo (toliau – GGAĮ) 4 straipsnio, o keičiant šio įstatymo 6 ir 21 straipsnius ir numatant draudimą asmenims, baustiems už administracinius nusižengimus, numatytus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 346 straipsnio 16, 17, 18, 19 dalyse, ar teistiems už nusikalstamas veikas, numatytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 310 straipsnyje, ir iš kurių buvo konfiskuoti gyvūnai, tam tikrą laikotarpį naujai įsigyti ir laikyti gyvūnus.

GGAĮ 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už žiaurų elgesį su gyvūnais ir gyvūnų kankinimą asmenys traukiami administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn.

Administracinė atsakomybė už žiaurų elgesį su gyvūnais ir gyvūnų kankinimą nustatyta ANK 346 straipsnio 16–19 dalyse:

- 1) žiaurus elgesys su gyvūnu, gyvūno kankinimas (ANK 346 straipsnio 16 dalis);
- 2) ANK 346 straipsnio 16 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai (ANK 346 straipsnio 17 dalis);
- 3) žiaurus elgesys su gyvūnu, gyvūno kankinimas, kai dėl to gyvūnams gresia žūtis ar suluošinimas (ANK 346 straipsnio 18 dalis);

4) ANK 346 straipsnio 18 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai (ANK 346 straipsnio 19 dalis).

Baudžiamoji atsakomybė pagal BK 310 straipsnį kyla, kai asmuo žiauriai elgėsi su gyvūnu, jį kankino, jeigu dėl to gyvūnas žuvo arba buvo suluošintas.

Atsakomybė taikoma už labai skirtingo pavojingumo veikas, todėl siūlytina draudimo asmenims įsigyti ir laikyti gyvūnus taikymo laikotarpius diferencijuoti, atsižvelgiant į veikos pavojingumą, ir proporcingai taikyti mažiausio laikotarpio (vienų metų) draudimą įsigyti ir laikyti gyvūnus asmenims, pirmą kartą padariusiems mažiausio pavojingumo ANK 346 straipsnio 16 dalyje nurodytą administracinį nusižengimą, ir ilgesnio laikotarpio (dvejų metų) draudimą asmenims, padariusiems ANK 346 straipsnio 17–19 dalyse nurodytus administracinius nusižengimus, bei ilgiausio laikotarpio (trejų metų) draudimą asmenims, nuteistiems padarius BK 310 straipsnio 1 dalyje nurodytą nusikaltimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad įsigaliojus nutarimui administracinio nusižengimo byloje ar teismo nuosprendžiui baudžiamojoje byloje, administracinė atsakomybėn patrauktam asmeniui ar nuteistajam iškart įsigaliojotų ir įstatymų leidėjo GGAĮ 6 straipsnio 2 dalyje siūlomas įtvirtinti draudimas tokiam asmeniui tapti gyvūnų savininku ar laikytoju. Tokiu būdu institucijoms nereikėtų priimti jokio atskiro administracinio sprendimo ir būtų sumažinama institucijų ir teismų našta dėl tokių sprendimų apskundimo.

GGAĮ 6 straipsnio 2 dalyje siūlomo įtvirtinti draudimo esmė yra nustatyti draudimą asmeniui, kuris buvo patrauktas teisinėn atsakomybėn už žiaurų elgesį su gyvūnais, tapti gyvūnų laikytoju, kuris GGAĮ 2 straipsnio 8 dalyje apibrėžiamas kaip gyvūno savininkas ar laikytojas, kuris gyvūną (-us) laiko atlygintinai ar neatlygintinai. Tokiu atveju asmuo, kuris buvo patrauktas teisinėn atsakomybėn už žiaurų elgesį su gyvūnais, tam tikrą laikotarpį negalėtų ne tik įgyti nuosavybės teisės į gyvūną, t. y. tapti gyvūno savininku, bet ir būti faktiniu, kitiems asmenims priklausančių gyvūnų, laikytoju, o tai yra nereta praktika veisiant gyvūnus augintinius ar laikant ūkinius gyvūnus. Atsižvelgiant į tai, kad GGAĮ nustato pareigas asmenims dėl pagrindinių ūkinių gyvūnų ir gyvūnų augintinių ženklavimo ir registravimo, t. y. pagal gyvūnų ženklavimo ir registravimo duomenis yra aišku, kas yra konkretaus gyvūno savininkas ir ar laikytojas, siūlomas reglamentavimas neturėtų nepagrįstai riboti asmenų, tinkamai įgyvendinančių minėtas pareigas, nuosavybės teisių, kai vienoje gyvenamojoje patalpoje gyvena keletas pilnamečių asmenų, kurie yra gyvūnų savininkai ar laikytojai.

Atsižvelgta ir į tai, kad įstatymai leidžia asmeniui paskirti švelnesnę nuobaudą ar jos neskirti (pvz., ANK 34 straipsnio 6 dalis), arba, kaip toliau nurodytoje teismų praktikoje, pasitaiko atvejų, kai neskiriamas visų gyvūnų konfiskavimas, todėl, jei teismo pritarimu ar

sprendimu asmuo galėtų išlaikyti nuosavybės teisę į gyvūną (-us), ta apimtimi jam neįsigaliojant siūlomas draudimas toliau būti tų gyvūnų savininku ar laikytoju.

Šiaulių apygardos teismas administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-25-744/2021, įvertinęs visas aplinkybes, priėmė sprendimą, kad pažeidus reikalavimus, nustatytus ANK 127 straipsnio 1 dalyje, 346 straipsnio 16 dalyje bei GGAĮ 4 straipsnio 2 dalies 15 ir 16 punktuose, konfiskuojami ne visi asmeniui priklausančys šunys, o tik tie, kurie buvo naudoti neteisėtoje šunų veisimo veikloje ar laikyti pažeidžiant gyvūnų gerovės reikalavimus. Panevėžio miesto apylinkės teismas administracinio nusižengimo byloje Nr. A13.-1082-389/2017 nustatė GGAĮ 4 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies 3 punkto reikalavimų pažeidimus bei padarytą administracinį nusižengimą, numatytą ANK 346 straipsnio 18 dalyje, tačiau teismas, įvertinęs, kad nusižengimą padarė ne gyvūno savininkas, o kitas asmuo, priėmė sprendimą netaikyti ANK 346 straipsnio 20 dalyje numatytos administracinio poveikio priemonės – gyvūno konfiskavimo.

Remiantis tuo, siūlytina pakeisti GGAĮ 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Gyvūnų laikymas

1. Kiekvienas gyvūnas privalo būti laikomas ir prižiūrimas gyvūno rūšį, amžių, fiziologiją ir elgseną atitinkančiomis sąlygomis, pagal gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, užtikrinant, kad nebūtų varžoma gyvūno judėjimo laisvė ir gyvūnui nebūtų keliamas nepatogumo jausmas, skausmas ar kančia.

2. Negali būti gyvūno laikytoju asmuo, kuris:

1) yra baustas už administracinius nusižengimus, numatytus Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio 16 dalyje, ir iš kurio buvo konfiskuoti visi gyvūnai, – vienus metus po nuobaudos įsiteisėjimo;

2) yra baustas už administracinius nusižengimus, numatytus Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio 17, 18, 19 dalyse, ir iš kurio buvo konfiskuoti visi gyvūnai, – dvejus metus po nuobaudos įsiteisėjimo;

3) yra teistas už nusikalstamą veiką, numatytą Baudžiamojo kodekso 310 straipsnyje ir iš kurio buvo konfiskuoti visi gyvūnai – trejus metus po nuosprendžio įsiteisėjimo.

3. Šio straipsnio 2 dalis taikoma tų rūšių gyvūnams, prieš kuriuos asmuo naudojo neteisėtus veiksmus, už kuriuos buvo patrauktas administracinė arba baudžiamoji atsakomybė, ir kurie visi buvo konfiskuoti.

4. Teisinę atsakomybę už žiaurų elgesį su gyvūnais asmeniui taikiusi institucija raštu informuoja asmenį apie šio straipsnio 2 dalyje nustatytą draudimą .“

1.2. Siekiant nustatyti draudimo laikyti gyvūnus kontrolės mechanizmą, siūlytina GGAĮ numatyti ir kontroliuojančių institucijų papildomus įgaliojimus, nes gyvūnų gerovė – Europos

Sąjungos teisėje įtvirtinta vertybė ir valstybės institucijos turi pareigą apsaugoti gyvūnus, jei to neužtikrina asmenys, kuriems gyvūnai priklauso nuosavybės teise. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.41 straipsnis nustato gyvūnų savininko teisių turinį – nuosavybės teisė į gyvūną yra sąlyginė, t. y., kad „gyvūnų savininkas, įgyvendindamas nuosavybės teisę, privalo laikytis gyvūnų apsaugą ir jų laikymą reglamentuojančių įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų“. Tuo atveju, jei gyvūno savininkai ir laikytojai nesilaiko savo pareigų, valstybės institucijos turi pareigą užtikrinti gyvūnų gerovės apsaugą. To ir siekiama siūlant įteisinti paprastesnę valstybės institucijų patekimą į teritorijas, kai reikalinga greitai imtis skubių priemonių apsaugoti gyvūnus, t. y. suteikti jiems būtinąją veterinarinę pagalbą, prieigą prie vandens ir pašaro, bei paimti iš kenksmingos aplinkos, ir kai šio tikslo neįmanoma pasiekti kitomis priemonėmis.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildyti GGAĮ 21 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) įeiti į gyvenamuosius ar negyvenamuosius pastatus ar kitas teritorijas, kuriuose yra laikomi gyvūnai, gavę to pastato ar teritorijos savininko sutikimą ir atlikti tikrinimus, gauti ar paimti visą su tikrinimu susijusią informaciją ar įrodymus. Savininko ar šios dalies 2 punkte nurodyto teismo leidimo nereikia, kai, esant pakankamai duomenų, kad gyvenamajame, negyvenamajame pastate ar kitoje teritorijoje gyvūnui gresia suluošinimas ar žūtis, siekiama apsaugoti jį nuo galimo suluošinimo ar žūties ir šio tikslo neįmanoma pasiekti kitomis priemonėmis;“.

Taip pat siūlytina papildyti GGAĮ 21 straipsnio 3 dalį nauju 3 punktu, o buvusius šios dalies 3–8 punktus pernumeruoti. Naują GGAĮ 21 straipsnio 3 dalies 3 punktą siūlytina išdėstyti taip:

„3) atlikti kontrolinius patikrinimus, ar asmenys, kurie atitinka šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, nepažeidžia draudimo laikyti gyvūnus.“

2. Pritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1683.

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras